

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

חיים בין חומות - נשים אסירות - 61928

תאריך עדכון אחרון 07-01-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2024

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עודדה שטיינברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Odeda@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בסמינר נעסוק בסוגיות, דילמות ואתגרים הקשורים למערכת הכליאה ובעיקר בכל הקשור לנשים אסירות. המאסר הוא אירוע דחק בעל השלכות על הבריאות הנפשית ובאופן מיוחד על האסירות. אסירות חוות את כאבי המאסר (imprisonment of pains) בעוצמות גבוהות במיוחד בעיקר בשל הריחוק או אובדן הילדים. יש ונמצא אצלן גילויי מצוקה קשים כמו גם מחלות, הפרעות נפשיות, חרדה ודיכאון עמוק (depression major). תהליך הפריזוניצייה ומכאובי המאסר שמרבית האסירים חווים בתחילת המאסר ובמהלכו שונים וייחודיים לאסירות. בנוסף יש לציין את הסטיגמה המוטלת עליהן שהיא קשה במיוחד בשל היותן נשים. במהלך הסמינר נדון בסוגיות כמו פרופיל האסירה, אימהות והיריון בכלא, מגוון העבירות שבגינן נכלאו כמו עבירות סמים, צווארון לבן, עבירות כנגד הגוף, עבירות רכוש ועוד. תנאי כליאה, תעסוקה בכלא, חלופות מאסר, חזרה והשתלבות בקהילה ועוד.

מטרות הקורס:

נשים עברייניות ונשים אסירות הן בעלות מאפיינים וצרכים ייחודיים. המיעוט היחסי של נשים אסירות מעלה סוגיות ובעיות רבות שעליהן נעמוד במהלך הקורס.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הבנה רחבה ועמוקה של אוכלוסייה ייחודית זאת ומקומה בתוך המרחב הקרימינולוגי.

דרישות נוכחות (%) :

90%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, הדרכה אישית לעבודת הסמינריונית/המחקרית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הכלא מוסד טוטלי,

נשים בכלא - בעיית המיעוט,

טראומה ומאסר,

כאבי המאסר,

אימהות בכלא,

מצוקה נפשית,

דפוסי פשיעה,

תנאי כליאה,

חלופות מאסר,

חומר חובה לקריאה:

רשימת מקורות*

- אייזנשטדט, מ, סופר, מ. שטיינברג, ע. (2010). בכלא אני נחה: אסירות מבעד לחומות. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, סדרת קו אדום.
- אפודי, ר' ושות' (2016) שילובן מחדש של אסירות משוחררות בקהילה, תיאוריה ומחקר, המכללה האקדמית אשקלון.
- בן-דוד, ש', אלק, מ', וסילפן, פ'. (2002). "אסירות בישראל, טראומה ופשיעה". בתוך: מ', אדד וי', וולף, (עורכים), עבריינות וסטייה חברתית. רמת-גן: הוצאת אוניברסיטת בר-אילן. עמ' 107-124. גופמן, א' (2006). על מאפייני המוסדות הטוטליים. תל-אביב: רסלינג.
- גור, ע. (2004). "הסרסור שלי לא היה צריך ללמד אותי כלום, אבא לימד אותי הכל בבית" בתוך: 'הסוד ושברו: זוגיות בגילוי עריות בעריכת צביה זליגמן וזהבה סולומון גור, ע' (2009) נשים אסירות - מאפיינים ייחודיים ודרכי טיפול ושיקום מותאמות. הרשות לשיקום האסיר גרינברג, ע' (1982). נשים בכלא בישראל. תל אביב: צ'ריקובר.
- הרמן, ג'.ל. (1992). טראומה והחלמה. תל אביב: עם עובד.
- הצעת חוק העונשין (תיקון - חלופות מאסר לנשים הרות ואימהות), התשע"ז-2017, פ/20/4352, יוזמים: חברי הכנסת עאידה 64 תומא סלימאן, איימן עודה, דב חנין, יוסף ג'אברין, ועבדאללה אבו מערוף; הצעת חוק העונשין (תיקון - חלופות מאסר לנשים הרות ואימהות), התשע"ז - 2016, פ/20/3597. יוזמות: חברות הכנסת מרב מיכאלי ומירב בן ארי
- חן, ג' עינת ת' (2009). דפוסים פשיעה והתמכרות לסמים בקרב אסירות. צוהר לבית סוהר 12, 50-62 חן, ג. עינת, ת. (2010). כלא נשים: החצר האחורית של החברה בישראל. הוצאת רסלינג טל-ספירו, א' (2010). תנאי הכליאה של אסירות - נתונים, מאפיינים והשוואה לתנאי הכליאה של אסירים. מרכז המחקר והמידע של הכנסת כימוביץ-כהן, נ' (2017). היבטים בכליאת נשים. מרכז המחקר והמידע של הכנסת.
- לשכת עורכי הדין, דו"ח ביקורת רשמית בכלא נשים נווה תרצה, 18 במאי 2014; משרד המשפטים, הסניגוריה 83 הציבורית מחוז מרכז, דו"ח ביקור רשמי בבית הסוהר נווה תרצה, 22 בדצמבר 2014; משרד המשפטים, הסניגוריה הציבורית, תנאי המעצר והמאסר במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר בשנים 2013-2014, יולי 2015
- מזרחי-סימון, ש' (2018). חלופות מאסר והסדרים ייחודיים בתוך בתי-הסוהר לאסירות אימהות - סקירה משווה. מרכז המחקר והמידע של הכנסת נוה, א. (2007). אסירות של החיים: ענישת נשים באמצעות כליאה - הכאב, האובדן, והענישה הכפולה. צוהר לבית סוהר, 11 15-25.
- פוקו, מ' (2015). לפקח ולהעניש - הולדת בית הסוהר. תל-אביב; רסלינג) פרסום מקורי 1975.
- צדוק, ר' דותן, א' (2005). הסדרים ייחודיים לאסירות הרות או אימהות לילדים קטנים. מרכז המחקר

Adams, R. B., & Funk, P. (2012). *Beyond the glass ceiling: Does gender matter?* *Management Science*, 58(2), 219-235.

Arditti, Joyce A. 2012. *Parental Incarceration and the Family: Psychological and Social Effects of Imprisonment on Children, Parents, and Caregivers*. New York: NYU Press.

Bradley, R. B., & Davino, K. M. (2002). *Women's perceptions of the prison environment: When prison is "the safest place I've ever been"*. *Psychology of Women Quarterly*, 26, 351-359.

Braithwaite, r. et all (2011). *Health disparities and incarcerated women: A population ignored*. *AJPH*.

Crewe, B. (2011). *Depth, weight, tightness: Revisiting the pains of imprisonment*. *Punishment & Society*, 13 (5)' 509-529

Dodge, M. (2009). *Women and white-collar crime*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

European Prison Observatory, "Alternatives to imprisonment in Europe: A handbook of good practice", 2016.

Haney, L. (2013). *Motherhood as Punishment: The Case of Parenting in Prison*. *Women, gender and prison*. Vol. 39.1.105-130

Islam-Zwart, K.A., & Vik, P.W. (2004). *Female adjustment to incarceration as influenced by sexual assault history*. *Criminal Justice and Behavior*, 31, 521- 541.

Kruttschnitt, C. (2010). *The paradox of women's imprisonment*. *American Academy of Arts & Sciences*

Pogrebin, M., and M. Dodge. 2001. *Women's accounts of their prison experiences: A retrospective view of their subjective realities*. *J Crim Justice* 29:531-41.

Pollock, Joycelyn M. (2002). *Women, Prison, & Crime*. CA: Wadsworth Thomson Learning.

Shamai, M., and R. B. Kochal. 2008. "Motherhood starts in prison": *The experience of motherhood among women in prison*. *Fam Process* 47:323-40.

Soffer, M., & Ajzenstadt, M. (2010). The multidimensionality of "Pains of Imprisonment" among incarcerated women in Israel. *Women & health*, 50 (6), 491-505.

Sykes, G. 1958. *The society of captives: A study of a maximum-security prison*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Veysey, B. M. 2010. Mental health issues of incarcerated women. In *A public health perspective of women's mental health*, eds. B. Levin and M. Becker, pp. 245-60. New York: Springer

Vieraitis, L. M., Piquero, N. L., Piquero, A. R., Tibbetts, S. G., & Blankenship, M. (2012). Do women and men differ in their neutralizations of corporate crime? *Criminal Justice Review*, 37 (4), 478-493.

United Nations office on Drugs and Crime (UNODC), *Handbook on Women and Imprisonment*, 2014.

*רשימת המקורות כפופה לשינויים כאלה ואחרים

חומר לקריאה נוספת:

מאחר והשיעור הוא סמינר צרפתי רשימה ומתוכה יבחרו פריטי קריאה חובה

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 20 %

מידע נוסף / הערות: